

Вторник, 24 март 2009 г.

Политика на сближаване през новия програмен период

P6_TA(2009)0164

Резолюция на Европейския парламент от 24 март 2009 г. относно градското измерение на политиката на сближаване през новия програмен период (2008/2130(INI))

(2010/C 117 E/12)

Европейският парламент,

- като взе предвид член 158 и 159 от Договора за ЕО,
- като взе предвид първата Програма за действие за изпълнение на Териториалната програма на Европейския съюз („Първата програма за действие“), приета на неформалната среща на Съвета на министрите, отговарящи за териториалното устройство и развитие, проведена в Понта Делгада (Азорски острови) на 23-24 ноември 2007 г.,
- като взе предвид Териториалната програма на ЕС - Към по-конкурентна и устойчива Европа на различните региони („Териториалната програма“) и Лайпцигската харта за устойчивите европейски градове („Лайпцигската харта“), които бяха приети едновременно на неформалната среща на Съвета на министрите, отговарящи за териториалното устройство и развитие, проведена в Лайпциг на 24-25 май 2007 г.,
- като взе предвид Споразумението от Бристъл, прието на неформалната среща на Съвета на министрите относно устойчивите общности, проведена в Бристъл от 6 до 7 декември 2005 г.,
- като взе предвид достиженията на градското законодателство, прието на неформалната среща на Съвета на министрите, отговарящи за териториалното сближаване, проведена в Ротердам на 29 ноември 2004 г.,
- като взе предвид новата Харта от Атина 2003, провъзгласена на срещата на Европейския съвет на специалистите по градоустройство в Лисабон на 20 ноември 2003 г. и визията за бъдещето на европейските градове, която тя съдържа,
- като взе предвид Програмата за действие от Лил, приета на неформалната среща на Съвета на министрите, отговарящи за градските въпроси, проведена в Лил на 3 ноември 2000 г.,
- като взе предвид Европейската перспектива за устройство на територията, приета на неформалната среща на Съвета на министрите, отговарящи за териториалното устройство, проведена в Потсдам на 11 май 1999 г.,
- като взе предвид Хартата на европейските градове за устойчивост, одобрена на Европейската конференция за устойчиви градове в Аалборг, Дания, на 27 май 1994 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 6 октомври 2008 г. „Зелена книга за териториално сближаване. Да превърнем териториалното многообразие в предимство“ (COM(2008)0616),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 19 юни 2008 г. „Пети доклад за напредъка в областта на икономическото и социалното сближаване. Растеж в регионите, растеж в Европа“ (COM(2008)0371),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 14 май 2008 г. „Резултатите от преговорите във връзка със стратегиите и програмите на политиката на сближаване за програмния период 2007-2013 г.“ (COM(2008)0301),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 30 май 2007 г. „Четвърти доклад за икономическото и социално сближаване“ (COM(2007)0273),

Вторник, 24 март 2009 г.

- като взе предвид насоките на Комисията относно „Градското измерение на общностните политики за периода 2007-2013 г.“, приети на 24 май 2007 г.,
 - като взе предвид работния документ на Комисията „Териториално и градско измерение на националните стратегически референтни рамки и операционни програми (2007-2013 г.) първа оценка“ от май 2007 г.,
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 13 юли 2006 г. „Политиката на сближаване и градовете: приносът на градовете към растежа и заетостта в регионите“ (COM(2006)0385),
 - като взе предвид Решение на Съвета 2006/702/ЕО от 6 октомври 2006 г. относно стратегически насоки за Общността за сближаване ⁽¹⁾,
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 5 юли 2005 г. „Политиката на сближаване в подкрепа на растежа и заетостта. Стратегически насоки на Общността, 2007-2013 г.“ (COM(2005)0299),
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 14 юни 2002 г. „Програмирането на структурните фондове 2000-2006 г. Годишна оценка на инициативата URBAN“ (COM(2002)0308),
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 6 май 1997 г. „Към градска програма в Европейския съюз“ (COM(1997)0197),
 - като взе предвид резултатите от програмата за 2006 г. на Мрежата за наблюдение на европейското териториалното планиране (ESPON) и приетата програма на ESPON за 2013 г.,
 - като взе предвид пилотните градски проекти (1989-1999 г.), общностните инициативи URBAN I (1994-1999 г.) и URBAN II (2000-2006 г.),
 - като взе предвид информацията от базата данни от проучването на градските условия на живот, което предлага статистически данни по 330 показателя за 358 европейски градове,
 - като взе предвид резолюцията си от 21 февруари 2008 г. относно последващи действия във връзка с Териториалната програма и Лайпцигската харта - европейска програма за действие за териториално развитие и териториално сближаване ⁽²⁾,
 - като взе предвид резолюцията си от 10 май 2007 г. относно жилищното настаняване и регионалната политика ⁽³⁾,
 - като взе предвид резолюцията си от 13 октомври 2005 г. относно градското измерение в контекста на разширяването ⁽⁴⁾,
 - като взе предвид член 45 от своя Правилник,
 - като взе предвид доклада на Комисията по регионално развитие (А6-0031/2009),
- А. като има предвид признатия факт, че докато градските проблеми попадат в сферата на отговорност на националните, регионални и местни власти, същевременно градските райони играят ключова роля за ефективното прилагане на Лисабонската и Гьотеборгската стратегии и във връзка с това заемат приоритетно място в политиката на сближаване, за която носят отговорност институциите на Европейския съюз;

⁽¹⁾ ОВ L 291, 21.10.2006 г., стр. 11.

⁽²⁾ Приети текстове, Р6_TA(2008)0069.

⁽³⁾ ОВ С 76 Е, 27.3.2008 г., стр. 124.

⁽⁴⁾ ОВ С 233 Е, 28.9.2006 г., стр. 127.

Вторник, 24 март 2009 г.

- Б. като има предвид, че целите на ЕС, така както са изложени в Лайпцигската харта, включват гарантиране на интегриран подход към прилагането на политиката за градско развитие с цел създаване на висококачествени градски райони, модернизиране на транспортните, енергийните, информационните и комуналните услуги и насърчаване на обучението през целия живот, образованието и нововъведенията, по-специално, във вътрешните градове и районите в неравностойно положение;
- В. като има предвид, че както процесът на създаване на гъвкав, приспособим и динамичен „контролен списък“ за прилагане на Лайпцигската харта като основна предпоставка за обхващане на изключително разнообразните потребности на различните европейски градове – вече очертано от френското председателство – така и по-нататъшното разработване на планове за интегрирано развитие на градската среда от всяка държава-членка, могат да представляват важна допълнителна основа за изясняване на различните ситуации и за последващо поемане на инициативи с ясни цели;
- Г. като има предвид, че трябва да бъде направено разграничение между градове и градски райони;
- Д. като има предвид, че въпреки че 80 % от 492 милиона граждани на ЕС живеят в големите градове, поради специфичното децентрализирано развитие на Европейския съюз в държавите-членки съществуват някои значителни различия по отношение на разпределението на населението в градските райони, предградията и селските райони, както съществуват и проблеми, свързани с твърде слабото застъпване на интересите и потребностите на градското население в оперативните програми на структурните фондове;
- Е. като има предвид, че 70 до 80 % от БВП на ЕС се генерират в градските райони и че големите градове са признати за центрове на нововъведенията и движещи сили за регионално и национално развитие и развитие на равнище ЕС;
- Ж. като има предвид, че над 75 % от световното потребление на енергия се дължи на големите градове и че те причиняват 80 % от парниковите газове поради производството на енергия, транспорта, промишлеността и отоплението;
- З. като има предвид, че тенденцията към урбанизация се комбинира с вътрешна миграция към столичните градове и други големи градски агломерации; и като има предвид, че произтичащото от това нарастване на населението създава огромно бреме за нарастващите градове, които трябва да се справят с нарастването на потребностите по отношение на управлението на отпадъците, жилищното настаняване, възможностите за образование и заетост; и като има предвид, че тази постоянно нарастващата тенденция към урбанизация представлява огромно предизвикателство за селските райони, които трябва да се изправят пред загубата на човешки капитал, работна сила, потребители и учачи се;
- И. като има предвид, че неотдавнашното безпрецедентно разширяване на ЕС доведе до изключително увеличаване на регионалните несъответствия и до присъединяване на голям брой градове, страдащи от градски упадък;
- Й. като има предвид, че независимо от факта, че съществува различен политически, институционален и конституционен ред в държавите-членки, градските райони на ЕС са изправени пред общи предизвикателства и разполагат с общи възможности за справяне с тях, което подчертава необходимостта от подробна статистическа информация от една страна и от взаимно сътрудничеството от друга страна, както и от обмен на добри практики, с цел големите европейски градове да могат да отговорят на предизвикателствата на световната конкуренция;
- К. като има предвид, че териториалното развитие е изправено пред предизвикателства като икономическо реструктуриране, значителни колебания на пазара на труда, недостъпен и натоварен транспорт, ограничена използвана територия, чието състояние е влошено от градската неразбория, намаляващо и застаряващо население, намаляване на населението в селските райони и в малките градове в полза на големите градски центрове, социална изолация, високо и увеличаващо се равнище на престъпност, превръщане на определени градски квартали в гета, нисък доход на домакинствата, влошаване на жизнения стандарт в зоните в неравностойно положение, недостатъчен брой паркове и места за почивка, замърсяване на околната среда, контрол върху управлението на водата, отпадъците и остатъчните продукти и необходимост от сигурно доставяне и ефективно използване на енергията;
- Л. като има предвид, че едно координирано управление, което си служи с модерни електронни технологии, и по-конкретно електронното управление, с участието на всички заинтересовани страни, би могло значително да намали съществуващите проблеми и да доведе до интегриран подход към разширяването на градовете, който отчита и сътрудничи с предградията в съседство със селски райони и се съобразява със съвременните подходи към градското планиране, като например, разумния растеж, новото териториално планиране и интелигентната урбанизация;

Вторник, 24 март 2009 г.

- М. като има предвид, че свързаните с градското развитие дейности са особено благоприятни по отношение на участието на малки и средни предприятия (МСП), по-конкретно в сектора на услугите, и че политиката на сближаване все повече се ориентира към развиване на конкурентното предимство на градовете;
- Н. като има предвид, че МСП, особено малките предприятия и микропредприятията, занаятчийските и търговските дейности са жизненоважни за поддържането на дейностите в градските центрове и на социалното равновесие в крайните квартали, и че градоустройствената политиката в областта на транспорта, търговската дейност, поземлената собственост, поскъпването на жилищата, или по-скоро – липсата на балансирана политика в тези области – често водеше както до изчезване на стопански дейности, така и до нарастващ дефицит на дейности, свързани с услуги за хората;
- О. като има предвид, че партньорството между градските и селските райони следва да се укрепва допълнително, тъй като градските райони могат да изиграят важна роля за хармоничното и интегрирано развитие на своите околности, с цел постигане на териториално сближаване и балансирано регионално развитие;
1. Подчертава значението на устойчивото градско развитие и приноса на градските райони към регионалното развитие и призовава Комисията редовно да извършва оценка, измерва, сравнява и обсъжда въздействието на политиката на ЕС върху икономическото и социалното положение – по-конкретно върху проблемите, свързани с образованието и културата, както и здравеопазването, транспорта, околната среда и сигурността в градските райони;
 2. Изразява съжаление, че държавите-членки се насърчават, без да бъдат задължавани, да подкрепят устойчивото развитие на градовете като стратегически приоритет; във връзка с това изразява безпокойство, че градският фактор не се оценява достатъчно от някои държави-членки в рамките на осъществяването на политиката на сближаване и призовава Комисията и държавите-членки, в сътрудничество с местните и регионалните органи, да анализират и оценят значението на интегрирането на инициативата URBAN и да извършват редовно наблюдение и проучване на използването на финансовите средства на ЕС в градските райони;
 3. Изтъква положителния опит на инициативата на Общността URBAN по отношение на партньорството, интегрирания подход и принципа за движение във възходяща посока, които допринесоха в значителна степен за ефикасността и съответствието на подпомаганите проекти; призовава към отчитането на тези постижения в градското измерение на финансирането от структурните фондове и въвеждането на подобни механизми в обичайната налична помощ за устойчиво развитие на градовете, така че от тези постижения да се възползват още повече градове;
 4. Изразява становището, че би било неуместно и дори проблематично да се приеме общо определение на понятието „градски райони“ и по-обобщено на понятието „градски“, тъй като е трудно да се сведат под общ знаменател разнообразните ситуации в държавите-членки и в регионите, и поради това счита, че задължителното дефиниране и определяне на градските райони следва да бъде оставено в компетенцията на държавите-членки в съответствие с принципа на субсидиарност въз основа на общи европейски показатели;
 5. Призовава държавите-членки да предприемат всички необходими мерки и да подпомагат своите столични градове и други градски агломерации в техните усилия за справяне с предизвикателствата в областта на управлението на отпадъците, жилищното настаняване, заетостта и образованието, които възникват като следствие от урбанизацията и произтичащото от нея увеличаване на населението; на по-общо равнище, счита, че демографските колебания представляват предизвикателство както за градските, така и за селските райони, по отношение на пазара на труда, както и допълнително в областта на образованието и преквалифицирането на засегнатите от безработица лица и във връзка с намаляването на населението в селските райони;
 6. В тази връзка и като се има предвид, че различните конституционни устройства на държавите членки са, поради своето естество, несъвместими с един хармонизиран подход, въпреки ефективността на различните равнища на управление, счита, че би било полезно, държавите-членки да определят посредством обществено допитване, градското измерение за всеки конкретен случай така, както го разбират, с цел укрепване на вътрешната хармонизация и подобряване на взаимодействието с Комисията;

Вторник, 24 март 2009 г.

7. Изтъква, че държавите-членки имат възможност да делегират на градовете управлението на структурните фондове, предназначени за прилагането на мерки, целящи постигане на устойчиво градско развитие; счита, че пределегиранието представлява двойна добавена стойност: от една страна за регионалния и европейския растеж много по-ефикасно би било големите градове да поемат отговорността от планирането до осъществяването на предприетите действия, като се съобразяват с типично местните предизвикателства, а от друга страна – такава предоставяне на пълномощия би представлявало основен инструмент за подобряване на административния капацитет за местно управление; изразява съжаление от факта, че възможността за пределегиранието, което може да бъде извършено чрез отпускане на общи помощи на общинските органи в рамките на операционните програми, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), досега не е била пълноценно използвана; убеден е, че следва да бъде предвидена и насърчавана една ясна роля за градските райони като посредничеща структура в контекста на управлението на много равнища в следващия програмен период и изразява становището, че градското измерение и пределегиранието в регионалната политика следва да бъдат задължителни; въпреки това, за да не се стигне до фрагментиране на регионалната политика в резултат на пределегиранието, начините за предоставяне на пълномощия трябва да се определят внимателно;
8. Подчертава значението на интегрирания подход към градското планиране; предлага всякаква публична помощ за градско развитие да се основава на интегрирани планове за градско развитие; призовава интегрираният подход да стане задължително условие за отпускане и реализиране на структурните фондове възможно най-скоро, но не по-късно от следващия програмен период, както и за получаване на заеми от Европейската инвестиционна банка; призовава Комисията да изготви насоки, включващи препоръките и примерите на добри практики, свързани с интегрираните планове за градско развитие, и също така да насърчава обмена на добри практики между националните, регионалните и местните органи;
9. Настоятелно призовава държавите-членки, в техните стратегически референтни рамки и национални оперативни програми, да отделят приоритетно внимание на финансирането на проекти, които изпълняват планове за устойчиво управление на градската среда;
10. Препоръчва плановете за устойчиво управление на градската среда да включват поне някои от следните елементи: план за управление на отпадъците, карти за шума и планове за действие, местни програми във връзка със замърсяването на въздуха и на околната среда, предвиждания на демографския растеж, искания за нови райони за разработване, възстановяване на пустеещи земи и изоставени сгради, възстановяване на квартали в състояние на упадък и на деиндустриализирани зони, наличност и достъпност на обществени услуги, градска структура и процент на зелените площи, съоръжения за лица с увреждания, опазване на културното, историческото и природното богатство, оценка на нуждите от вода и енергия и тяхното ефикасно използване, наличност на обществен транспорт, ефикасно управление на движението, интегриране на уязвими групи (мигранти, малцинства, нискоквалифицирани лица, лица с увреждания, жени и т.н.), наличност на качествени жилища на достъпни цени и планове за борба с престъпността;
11. Счита, че само ако съществуват достатъчно ресурси за устойчиво градско развитие, разработването на интегрирани планове за градско развитие ще бъде ефективно и, следователно, препоръчва наличните ресурси да бъдат съсредоточени върху конкретни действия; предлага минимално равнище на разходи в рамките на структурните фондове, което да се определи въз основа на градски жител за програмен период, по такъв начин, че отделянето на средствата да не представлява нереална тежест за регионите;
12. Посочва неотложната необходимост от укрепване на капацитета както за вертикално, така и за хоризонтално градско управление и насочва вниманието на държавите-членки към спешната необходимост от възприемане на интегриран подход при осъществяването на политиката за градско развитие, (подход, който разглежда основните въпроси, свързани с ежедневието на гражданите, като транспорт, обществени услуги, качество на живот, трудова заетост и местни стопански дейности, безопасност и т.н.) чрез участие в тези усилия на националните правителства, наред с регионалните и местните органи и всички останали публични и частни заинтересовани страни въз основа на принципа на партньорство;
13. Отчита затруднението на градските органи за съчетаване на областите на финансирането по Европейския социален фонд (ЕСФ) едновременно със стремежа им към икономическо и социално развитие и на финансирането по ЕФРР едновременно с планирането на инвестиции във физическата инфраструктура; счита, че принципът на „една програма – един фонд“ следва да бъде преразгледан и че местните и регионалните органи следва да се възползват по-добре от увеличаването на ефективността при обединяването на финансирането по ЕФРР и ЕСФ и да затвърдят интегрираното финансиране; в дългосрочен план, приканва Комисията да проучи възможността за сливане на двата фонда, ако това би гарантирало опростяване на процедурите;

Вторник, 24 март 2009 г.

14. Подкрепя идеята за принципа на възобновяемост на финансовите средства по JESSICA и потенциала за постигане на икономически растеж в градските райони и счита, че през следващия програмен период регионалната политика трябва да се възползва в по-голяма степен от прилагането на механизми за финансов инженеринг като например възобновяеми фондове, предлагащи заеми при благоприятни условия, вместо да разчита само на еднократни помощи, каквато е ситуацията в момента;
15. Отбелязва потенциала за градско развитие на частния сектор и счита, че използването на публично-частни партньорства следва постоянно да бъде предвиждано и насърчавано за създаването на новаторски схеми за финансиране и проекти за справяне с най-големите икономически и социални проблеми в градските райони, по-конкретно за изграждането на инфраструктури и жилища; подчертава, че това изисква ясни, прозрачни правила за поведение, особено по отношение на дейностите на публичните органи, които съгласно принципа на субсидиарност трябва да вземат стратегически решения относно избора на методите за предоставяне на услуги, изготвянето на спецификации и също така относно поддържането на известно равнище на контрол;
16. Подчертава осъществяването и административните аспекти на градското измерение и призовава за по-нататъшни усилия за опростяване на правилата за прилагане на политиката на сближаване и за цялостно намаляване на излишната бюрокрация по отношение на управлението и контрола на финансирането и на отделните проекти;
17. Отбелязва, че освен политиката на сближаване, съществуват и други общностни политики, които също осигуряват финансова подкрепа за градските райони и затова призовава Комисията да изработи и предложи една по-добра координация на свързаните политики, която да обедини предназначените за градските райони ресурси на ЕС за практическо осигуряване на изпълнението на интегрирания подход, но все пак в светлината на политиката на сближаване;
18. Счита, че управленските структури, които съществуват в държавите-членки продължават да са зле приспособени за насърчаването на хоризонтално сътрудничество и решително призовава Европейската комисия да популяризира принципа на междусекторна управленска структура;
19. Призовава към това съществуващите финансови, човешки и организационни ресурси да бъдат използвани по-ефективно за изграждане и укрепване на мрежите, създадени от малки и големи градове в областта на устойчивото градско развитие, тъй като те играят важна роля за териториалното сътрудничество; в тази връзка подчертава необходимостта от инфраструктура, която да подпомага съхранението на специфичните особености (например историческо наследство), модернизацията (например полуси на новаторство), икономическото развитие (например МСП) и сезонните дейности и призовава Комисията да укрепи позициите на градските райони в инициативата „Региони за икономическа промяна“;
20. Отбелязва, че правилното прилагане на политиката за регионално развитие и на стратегията за устойчиво териториално развитие изисква равновесие между политиките относно градските райони, предградията и селските райони и във връзка с това засяга развитието на действително регионално сближаване и отново подчертава факта, че политиката за развитие на селските райони има съществено пространствено въздействие и че политиките за развитие на градските и селските райони не са достатъчно интегрирани; подчертава необходимостта от действително обединяване на тези политики, която да доведе до натрупване на истински потенциал за развитие и популяризиране на привлекателността и конкурентоспособността на районите; призовава държавите-членки и регионите да използват инструмента за партньорства в градските и селски райони, с цел постигане на балансирано териториално развитие;
21. Призовава Комисията да усъвършенства и постоянно да актуализира проучването на градските условия на живот и същевременно да осигурява информация за разделението между градските и селските райони за всички държави-членки, за да има ясна картина за положението и да определи конкретните нужди за балансирано развитие на тези райони;
22. Препоръчва на Комисията и на държавите-членки да създадат Група на високо равнище на ЕС по въпросите на градското развитие и да прилагат отворения метод на координация спрямо политиката за развитие на градската среда на равнище ЕС;
23. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета, Комисията и на правителствата и парламентите на държавите-членки.